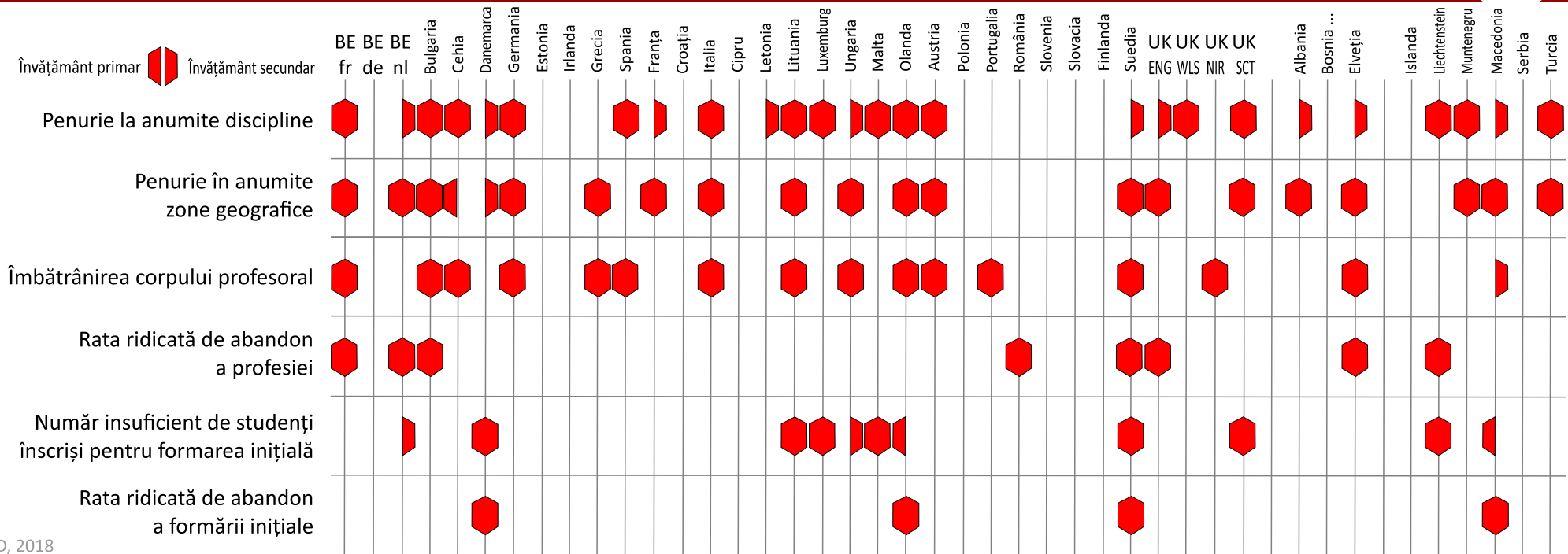
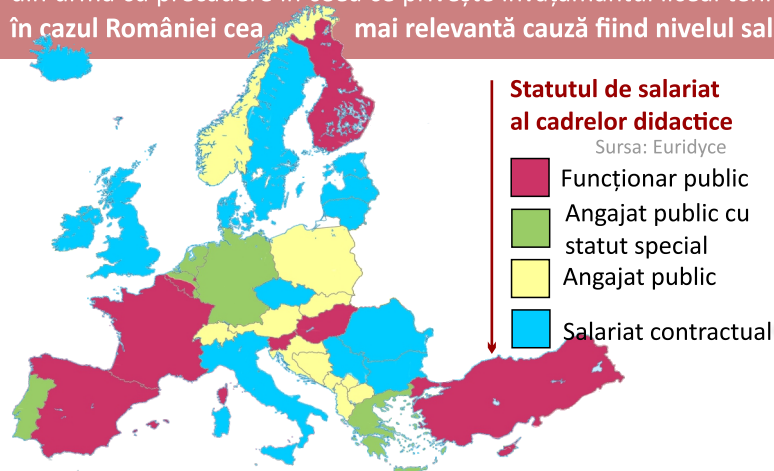

Principali factori pentru penuria de cadre didactice în țările europene

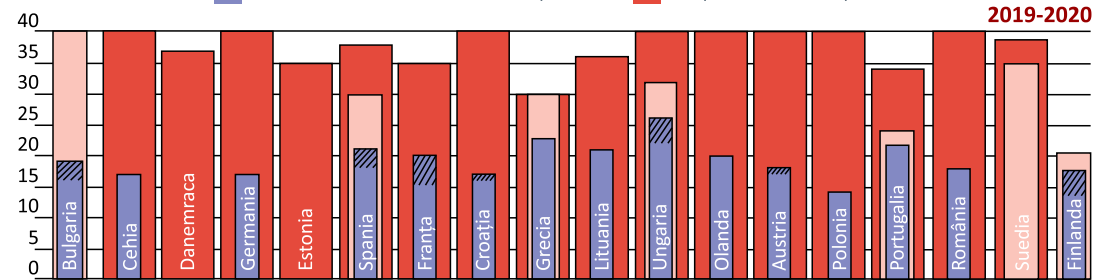
Sursa: OECD, 2018

Penuria de cadre didactice se resimte în toate sistemele educaționale europene, fenomenul accentuându-se pe durata pandemiei și ulterior acesteia. În ceea ce privește România, dacă în anul 2018 era precizat un singur factor (**rata ridicată de abandon a profesiei**), evoluțiile din ultimii ani pun în evidență prezența și accentuarea și a altor factori: **penuria la anumite discipline** (fizică, chimie, discipline socio-umane etc.), **îmbătrânirea corpului profesoral**, **penurie în anumite zone geografice** (mediul rural și localitățile mici, în cazul acestora din urmă cu precădere în ceea ce privește învățământul liceal tehnologic și profesional). Desigur, nu avem de-a face în sinteza de mai sus cu cauzele care conduc la o astfel de penurie, în cazul României cea mai relevantă cauză fiind nivelul salarial coborât în raport cu restul economiei pe niveluri comparabile de calificare și specializare.

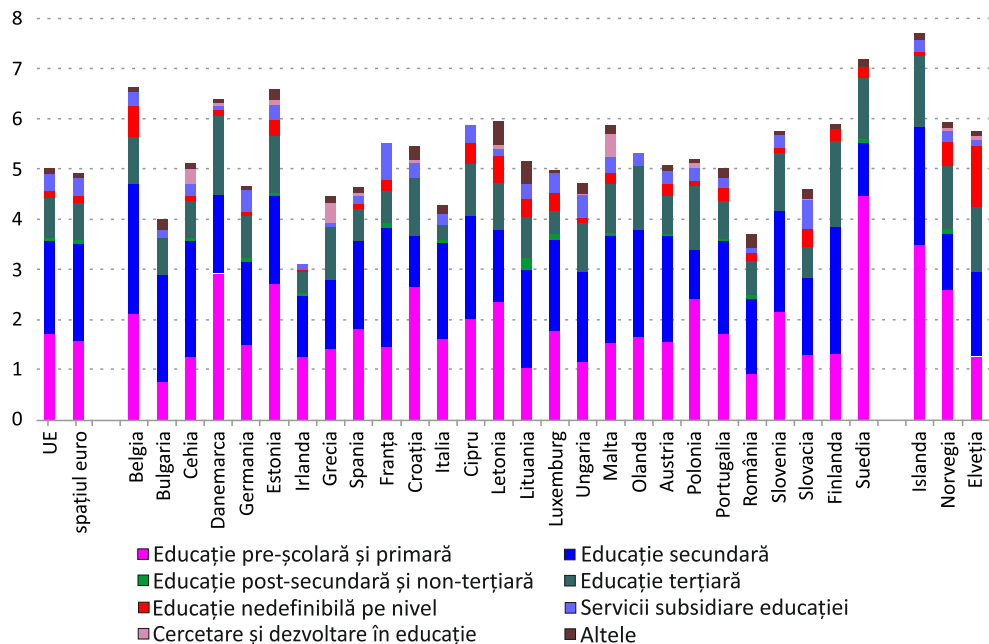

Săptămâna de muncă și structura acesteia în învățământul public

Numărul maxim de ore de predare
 Numărul minim sau fix de ore de predare
 Timpul total la dispoziția școlii
 Timpul de muncă săptămânal

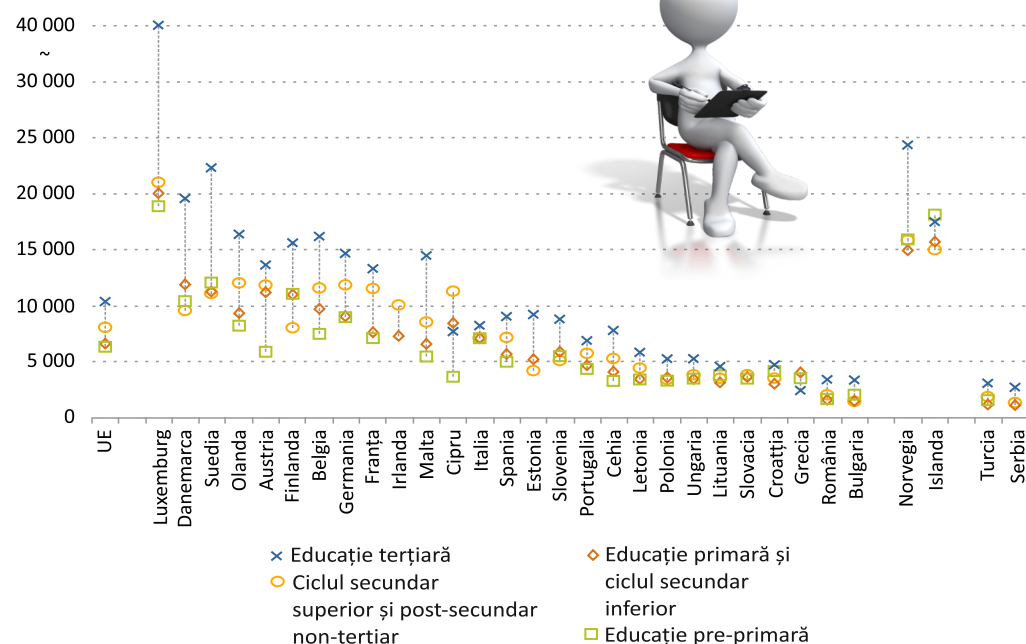

Sursa: Euridyce

Cheltuielile publice pentru educație și structura acestora, 2020 (% din P.I.B.)

Sursa: EUROSTAT

Cheltuieli în instituțiile educaționale (excluzând educația timpurie) pe educabil, pe nivele de educație (euro), 2019

Nu este o noutate și nu este un lucru necunoscut: principala problemă a învățământului românesc a fost și a rămas, fără nicio încercare concretă de rezolvare, deși deficiențele de funcționare și nivelul de calitate al educației o au drept principală cauză, **subfinanțarea cronică**. Dezinteresul politic și social cu privire la educație manifestat în România este cu atât mai evident dacă este luată în considerare situația existentă la nivelul Europei, iar în cadrul acesteia al Uniunii Europene. Beneficiind de una dintre cele mai mici finanțări, nu puțini fiind anii în care a fost cea mai mică, **educația românească a fost și este într-o permanentă stare de avarie**. Fără a mai lua în calcul un obiectiv precum creșterea calitativă a acesteia, nu există nici cea mai mică șansă de redresare, indiferent de măsurile adoptate, în absența unei finanțări adecvate funcționării curente.

Salariul mediu brut al cadrelor didactice cu vârsta 25-64 ani (euro), 2018-2019

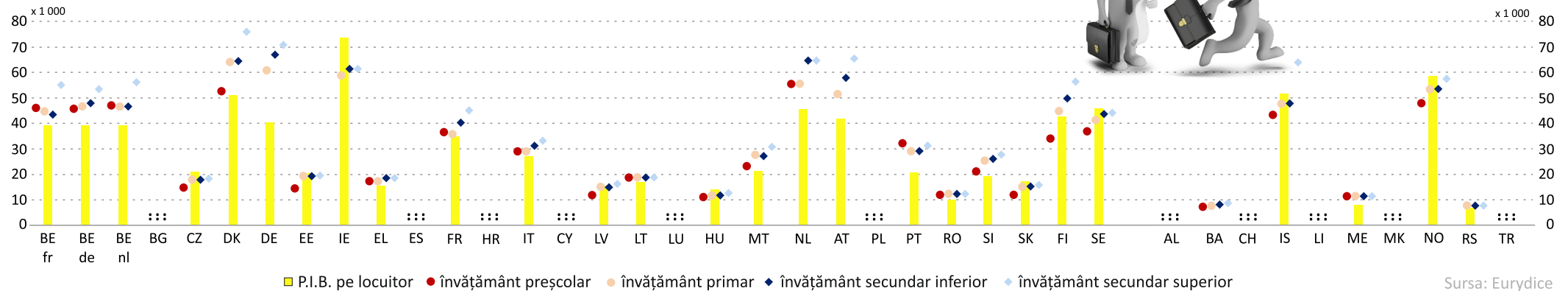
	BE fr	BE de	BE nl	Bulgaria	Cehia	Danemarca	Germania	Estonia	Irlanda	Grecia	Spania	Franța	Croația	Italia	Cipru	Letonia	Lituania	Luxemburg	Ungaria	Malta
ISCED 02	45 634	45 546	47 024	...	14 986	52 749	...	14 814	...	17 328	...	36 696	...	29 157	...	11 913	18 576	...	11 214	22 931
ISCED 1	44 623	46 565	46 582	...	18 052	64 032	60 792	19 387	58 975	17 328	...	35 744	...	29 157	...	15 278	18 576	...	11 706	27 571
ISCED 24	43 463	47 911	46 590	...	17 935	64 457	67 007	19 387	61 414	18 522	...	40 311	...	31 269	...	15 069	18 576	...	11 706	27 090
ISCED 34	55 100	53 435	55 965	...	18 594	75 989	70 913	19 387	61 414	18 522	...	45 214	...	33 261	...	16 499	18 576	...	12 730	30 743

	Olanda	Austria	Polonia	Portugalia	România	Slovenia	Slovacia	Finlanda	Suedia	Albania	Bosnia ...	Elveția	Islanda	Liechtenstein	Munteșu	Macedonia	Norvegia	Serbia	Turcia
ISCED 02	56 127	32 467	12 101	21 372	12 031	34 406	37 110	...	7 344	...	43 806	...	11 827	...	48 391
ISCED 1	56 127	51 860	...	29 488	12 526	25 671	15 472	45 301	42 087	...	7 752	...	48 192	...	11 827	...	53 419	8 007	...
ISCED 24	65 212	58 483	...	29 224	12 381	26 349	15 472	50 398	43 785	...	8 160	...	48 192	...	11 827	...	53 419	8 007	...
ISCED 34	65 212	66 081	...	31 484	12 481	27 774	16 109	56 929	44 603	...	8 976	...	64 610	...	11 827	...	57 952	8 040	...

Sursa: Eurydice

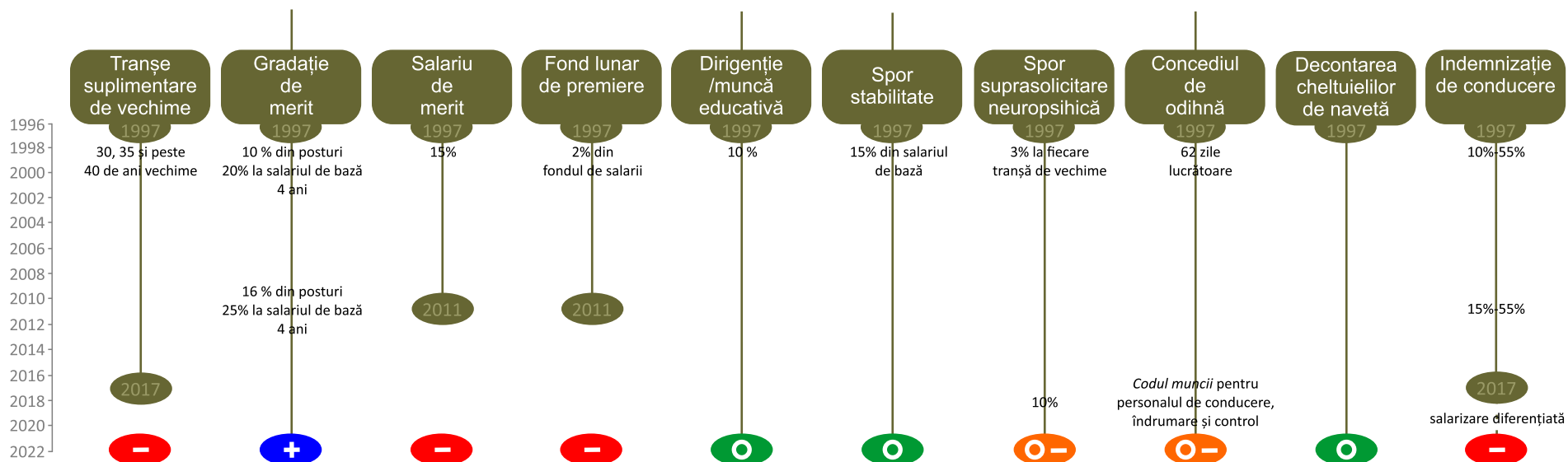
Distanța între salariile reale anuale brute medii ale cadrelor didactice din sectorul public și P.I.B.-ul pe locuitor (euro), 2019

După cum se poate observa, în multe dintre țările europene există o strânsă corelație între nivelul salarizării în învățământul public și nivelul P.I.B., deși pot fi puse în evidență suficient de multe situații în care nivelul salarizării este fie peste P.I.B., fie inferior acestuia, în așa mod că nu se poate vorbi despre un anumit gen de abordare comună. Cu alte cuvinte, poziționarea salarizării la nivelul unui anumit stat ține mai curând de atitudinea existentă cu privire la educație, respectiv specificul obiectivelor asumate în cadrul politicilor educaționale. Considerând situația României, se poate aprecia că, în pofida declarațiilor și inițiativelor, până în prezent învățământul public nu a fost și nu este plasat într-o zonă majoră de interese. Într-o notă pe care se poate de critică, se poate aprecia că „mediocritatea” educației este de corelat cu „mediocritatea” valorizării sale social-politice și economice.

Serii de date

	Rata inflației	Evoluția P.I.B.	Câștigul mediu lunar brut - lei	Câștigul mediu lunar net - lei	Câștigul mediu lunar brut în învățământ - lei	Câștigul mediu lunar net în învățământ - lei	curs leu/euro (BNR, ultima zi lucrătoare din an)	Câștigul mediu lunar net în învățământ - euro
2010	6,1%	-3,9%	1.902	1.391	1.908	1.380	4,28	322
2011	5,8%	1,9%	1.980	1.444	1.819	1.316	4,31	305
2012	3,3%	2,0%	2.063	1.507	1.895	1.371	4,42	310
2013	4,0%	3,8%	2.163	1.579	2.123	1.533	4,48	342
2014	1,1%	3,6%	2.328	1.697	2.393	1.733	4,48	386
2015	-0,6%	3,0%	2.555	1.859	2.623	1.886	4,52	417
2016	-1,5%	4,7%	2.809	2.046	2.831	2.035	4,54	448
2017	1,3%	7,3%	3.223	2.338	3.335	2.387	4,65	513
2018	4,6%	4,5%	4.357	2.642	4.722	2.821	4,66	605
2019	3,8%	4,2%	4.853	2.986	5.713	3.396	4,77	711
2020	2,6%	-3,7%	5.213	3.217	6.015	3.574	4,86	735
2021	5,8%	5,9%					4,94	
	cumulat 2010-2020 = 127,04%	cumulat 2010-2020 = 135,62%		cumulat 2010-2020 = 231,27% (termeni reali= 199,31%)		cumulat 2010-2020 = 246,09% (termeni reali= 203,84%)	cumulat 2010-2020 = 113,55%	cumulat 2010-2020 = 228,26%

Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic din R.S.R.

Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic

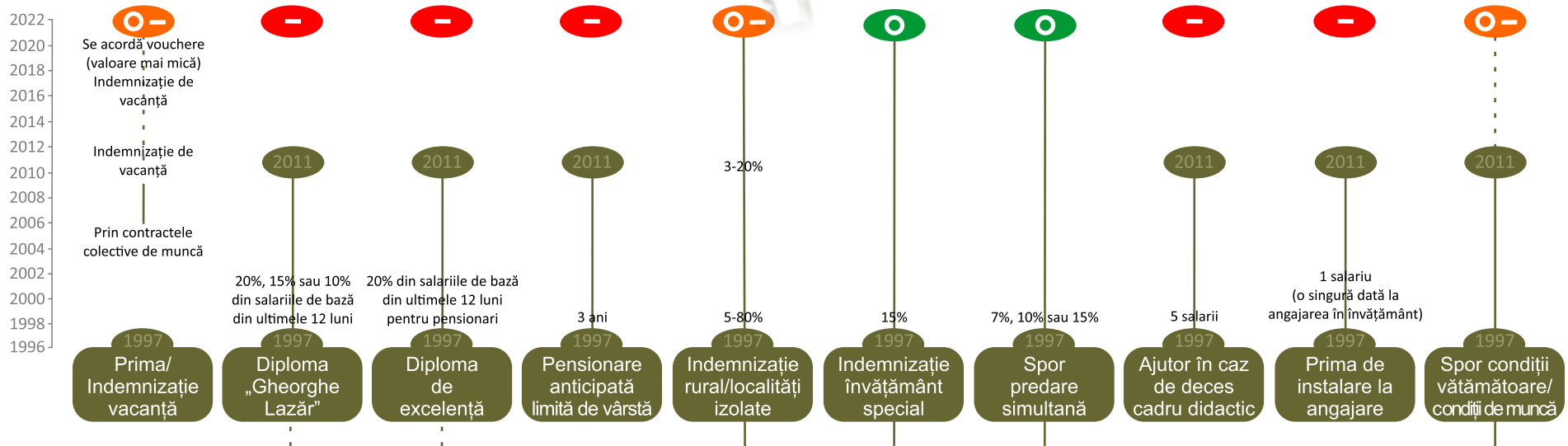
Legea nr. 1/2011 a educației naționale

Legea nr. 153/2017 a salarizării unice

Considerând evoluția drepturilor/beneficiilor acordate cadrelor didactice, acestea având rolul de stimulente în ceea ce privește opțiunea pentru o carieră didactică, respectiv practicarea profesiei pe întreaga durată a vieții active, se poate vorbi despre atingerea unui punct de maxim odată cu adoptarea *Legii nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic* (aplicarea tuturor prevederilor acestei legi s-a realizat însă etapizat, abia după aproape un deceniu putându-se vorbi de o implementare

integrală), odată cu modificarea legislației în 2011 recurgându-se la o reducere accentuată a acestor drepturi/beneficii (dispare însăși ideea de abordare diferențiată a „statutului al personalului didactic”), **fără ca abordarea profesiei didactice din acest punct de vedere să cunoască o îmbunătățire nici prin noul proiect de lege a învățământului preuniversitar**. Totodată, începând cu 2010, contractele colective de muncă nu mai pot stipula drepturi de natură salarială suplimentare legislației.

Legea nr. 153/2017 a salarizării unice

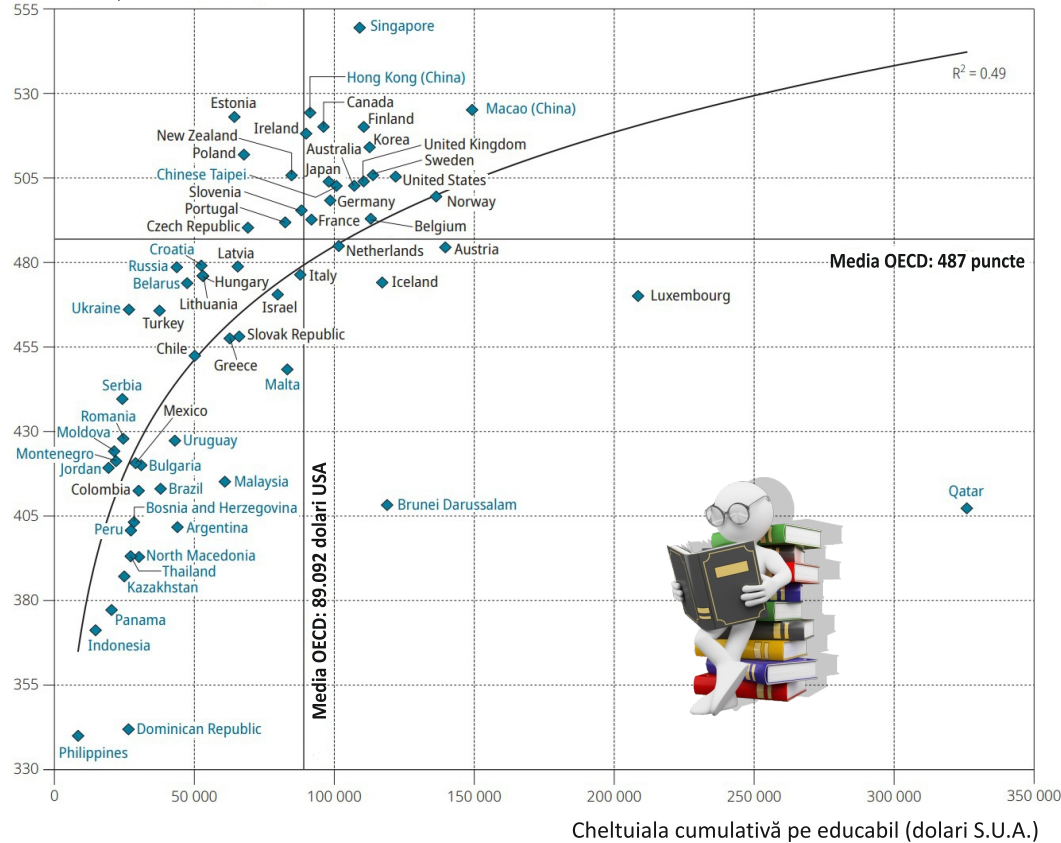
Legea nr. 1/2011 a educației naționale

Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic

Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic din R.S.R.

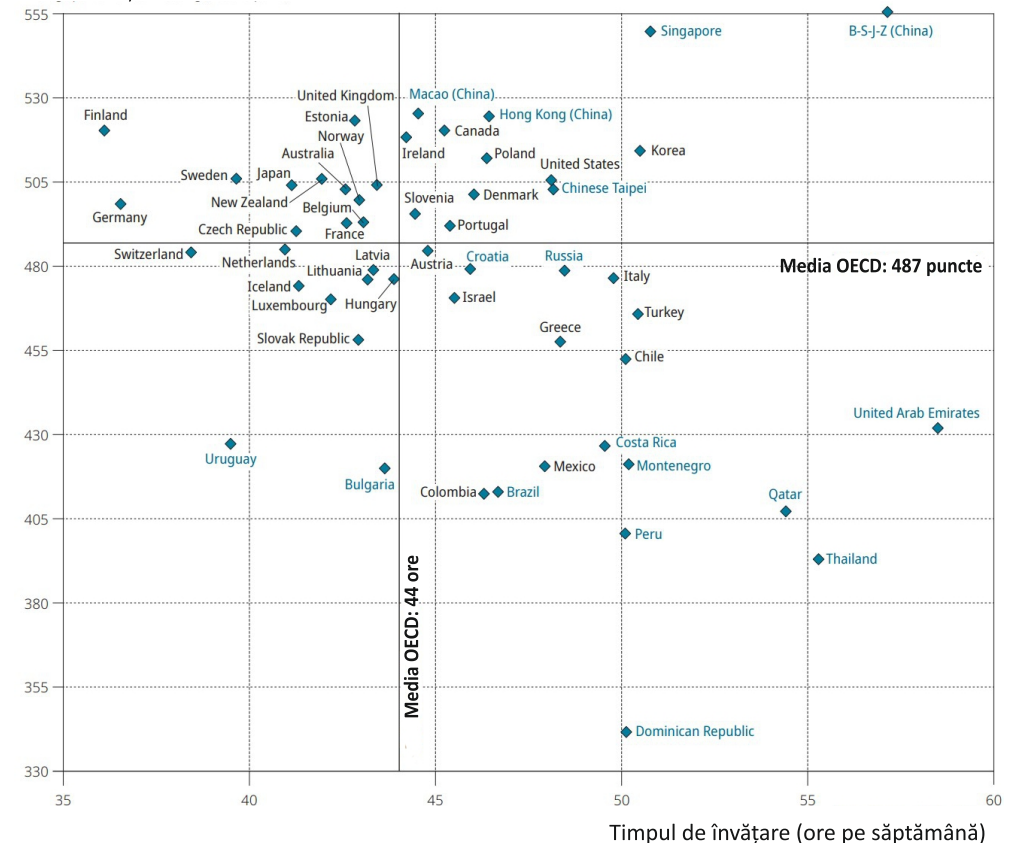
Corelație între performanțele la lectură în cadrul PISA și cheltuielile cumulative pe educabil

Performanța medie - lectură

Corelație între performanțele la lectură în cadrul PISA și timpul de învățare

Performanța medie - lectură

Sursa: OECD, PISA 2018

Leșind din sfera de până acum a alocărilor financiare și considerând „eficiența” adesea reclamată pentru învățământul public, reproșându-se acestuia rezultatele sale „mediocre”, am ține să luăm într-adevăr în calcul și o astfel de idee, dar abordând-o așa cum trebuie să fie abordată din momentul în care se pune problema randamentului. Astfel, corelațiile din reprezentările grafice de mai sus, cele pe care le-am selectat în această privință din mulțimea de date care stau la dispoziție, sunt, fără drept de apel, suficient de relevante pentru a formula o concluzie poate paradoxală, dar întemeiată: **învățământul public românesc este printre cele mai eficiente sisteme educaționale din Uniunea Europeană și din lume.**

Problema majoră a învățământului preuniversitar românesc, o poate constata orice privire cât de cât lucidă asupra acestuia, cea din care derivă de altfel majoritatea celor cu care acesta se confruntă, a fost, este și probabil va fi **subfinanțarea** acestuia. Alături de aceasta sunt de amintit altele două, deosebit de relevante și acestea: **degradarea statutului cadrelor didactice** (pornind de la aspectele financiare, trecând prin confuzia de roluri și mergând până la supraîncărcarea administrativă și socială a acestora) și **procesul de descentralizare** (cu contribuțiile sale însemnate la subfinanțare și la degradarea statutului cadrelor didactice, dar punctând mai ales la capitolul politizare).